De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Kommissie van Redaktie:
Ds. JAC. VAN BELKUM.
Dr. J. H. GREYVENSTEIN.
Ds. L. E. BRANDT.

„De poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Kommissie van Administratie:
Ds. L. E. BRANDT.
Ds. S. VERMOOTEN.
Mnr. A. H. KOOMANS.

No. 1. PRETORIA, 15 JULIE 1920. JAARGANG XII

Afrikaans
Hospitaal en Diakonessenhuis.

PRETORIA, WALKERSTRAAT 463.

Dit private Hospitaal, dat in April 1912 werd geopend, is lieflijk gelegen in Sunnyside, een der fraaiste en gezondste gedeelten van Pretoria. Het is uitstekend ingericht, de eer om o.a. te verplegen mevr. J. O. H. Sluiter van Ermelo; wijlen Senator Wm. Buhrmann van Uitkomst, mevr. Jan F. E. Celliers, en mevr. Genl. Joubert van Pretoria; wijlen Hoofdrechter Lord de Villiers van Kaapstad; mevr. N. Smit van Bethal, en mevr. Breytenbach van Breyten.

Het Hospitaal staat onder de bekwame leiding van Zuster Hartog als Direktriese, bijgestaan door een staf van tweetalige verpleegsters. Een zorgvuldige en liefderijke verpleging in een huiselijke omgeving wordt aan alle patienten gewaarborgd. De drie Kerken van Transvaal zijn in het Bestuur vertegenwoordigd.
Verpleegkosten van af 10/- per dag, naar gelang van de klasse, waarin men verpleegd wil worden.

Voor opname wende men zich per brief of telegram tot de Direktriese, Walkerstraat 463, Pretoria. Telegram-adres: Ziekenhuis, Pretoria.

DRINGEND VERZOEK

Om onverkochte ALMANAKKEN dadelik terug te zenden aan de Administrateur, Bus 444, Johannesburg.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.

No. 1. PRETORIA, 15 JULIE 1920. JAARGANG XII.

HOOP OP GOD.

Psalm 42:12.

Te zingen: Ps. 42:1 en 3; Gez. 58:1 en 7; Gez. 189:6.
Te lezen: Psalm 42.

Een schoone spreuk van de vrome Duitser Heinrich Stilling luidt:

"Zalig, die aan heimwee lijden, want zij komen zeker thuis."

Iedere christenziel kent het heimwee, het heilig heimwee, n.l. het verlangen naar God.

Wanneer een vrome Christen in het gewoel der wereld of onder de druk van dagelikse zorgen smachtend verlangt naar de stillen vrede en de zalige vreugde, die in Gods Huis te vinden is;—of wanneer een ernstige zieke, als hij des Zondags de klok hoort luiden, zuchtend uitroept: Och, kon ik nog eenmaal met de gemeente opgaan naar het Huis des Gebeds, om daar gesterkt te worden door de prediking van het Evangelie—dan is dat het verlangen naar God.

Zelfs de mensen, die van God zijn afgedwaald en op zondige wegen hun leven doorbrengen, kunnen in hun goede ogenblikken dikwijls terug verlangen naar de dagen van hun vrome kindsheid, toen zij nog in kinderlik geloof met de Heer leefden. Dat met smart terugdenken aan hun kinderjaren is niets anders dan een verlangen naar God.

De ziel van de mens voelt zich hier niet thuis op aarde. Hij gevoelt het iedere dag duideliker, dat hij hier geen blijvende stad heeft. Zijn leven is als 't ware één zoeken naar het verloren Paradijs.

Gelijk een kind, dat zijn ouders heeft verloren en nu roept en roept, zo roept de ziel tot God. De ziel weet, dat zij iemand nodig heeft, die haar verlossen zal uit de banden deze wereld.

Welk een zwakheid van de mens wordt hier openbaar, welk een onmacht!

O, dat ellendige gevoel van zwakheid,—neen, gezegende zwakheid, want die zwakheid is de redding van de mens; nu blijft hij zoeken en zoeken totdat hij met Paulus uitroept: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?"

Heerlik antwoord, dat onze psalm geeft: Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God. Ja, H o o p o p G o d.

De dichter van de 42ste psalm kent de smarten des levens en de droefheid der wereld. Hij gevoelt zijn zwakheid en onmacht, maar, Gode zij dank, hij weet ook waar uitredding en troost te vinden is.

Onze psalm is mogelik meer dan 3000 jaren oud en toch lijkt het alsof deze psalm in onze dagen geschreven is door iemand die onze moeiten en onze zorgen kent. Hieruit zien wij dat het mensenhart al de eeuwen door maar hetzelfde gebleven is, zwak en bevreesd, als een voortgejaagd hert, vol verlangen naar God.

Voor wij verder gaan willen wij eerst een vraag doen. Zijn wij al zover, dat wij onze zwakheid willen voelen, dat wij onze onmacht erkennen? Is er bij ons een roepen naar God?

De natuurlike mens wil daar niets van weten. Hij kan zonder God wel klaar komen. Hij gaat zijn eigen weg, hij volgt zijn eigen wil en werkt in eigen kracht—maar hij vergeet dat hij zo doende ook zijn eigen verderf tegengaat.

Ongelukzalig is de mens, die dat zoeken naar God niet kent, die geen hogere begeerte heeft, dan

dit aardse leven hem biedt, die niet denkt aan een leven na dit leven, die niet vraagt naar verzoening met God. Eerst wanneer de mens zijn zonde wil inzien, eerst wanneer hij zich gedrukt voelt door schuld tegenover God, kan er verandering komen.

Gedrukt en bekommerd gevoelt een mens zich spoedig. Er is veel om over te klagen, vooral in onze dagen. Wij klagen van de morgen tot de avond, maar de vraag is of wij mogen klagen. Wij klagen meest uit ontevredenheid en daarom is ons klagen zondig.

Toch is er één ding waarover wij mogen klagen, ja waarover wij zelfs moeten klagen. De profeet Jeremia leert het ons: Wat klaagt dan een levend mens. Een ieder klage van wege zijne zonden. Dat is het enige waarover de mens bekommerd moet zijn. Maar dan ook in onze zwakheid en verlatenheid komt het heerlike woord tot ons: Hoop op God!

Wat is hopen? Over de hoop wordt meestal zo weinig gesproken in de samenkomsten der gemeente. Wij kennen het drietal: Geloof, Hoop en Liefde, waarvan Paulus schrijft. Veel horen wij spreken over de liefde, het meeste nog over het geloof, maar over de hoop zeer weinig. Toch is de hoop één van de drie grondzuilen waarop het christelik leven rust.

Hopen wil zeggen: vurig verlangen met een vast vertrouwen.

De hoop is een goddelik geschenk, dat de mens nooit verlaat. Hoe donker ons leven wordt, hoe moeilik de omstandigheden, waaronder wij leven, ook zijn, de hoop, dat het eenmaal anders zal worden, blijft ons steeds nabij.

De zieke, hoe ernstig zijn krankheid ook moge zijn, hoopt nog eenmaal op herstel.

De arme, hoe zwaar de armoede ook moge drukken, blijft hopen op betere tijden. De krijgsman, in het heetst van de strijd, al zijn de kansen tegen hem, hoopt toch nog op een overwinning.

De schipbreukeling, die midden in de oseaan worstelt met de golven, zal tot het laatste ogenblik hopen op redding.

Ja, op de bodem van ieder mensenhart leeft de hoop.

Maar helaas, de mens heeft misbruik gemaakt van dit goddelik geschenk. Hij heeft zijn hoop gesteld op aardse macht en rijkdom. Als de mens dat maar heeft, dan is hij tevreden, zo denkt hij, maar hij vergeet, dat de mens bij brood alleen niet kan leven.

Laat ons ook niet onze hoop stellen op mensen, want dan zullen wij voortdurend teleurgesteld worden.

Vest op Prinsen geen betrouwen,
Daar men nimmer heil bij vindt.

Op wie dan gehoopt? Hoop op God! Ziedaar wat wij te doen hebben. Geheel en alleen onze hoop stellen op God.

Wij kennen toch deze God? Wij weten toch wie Hij is Onze psalm zegt het zo schoon: "Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God."

Heeft de Heer ons niet menigmaal uit moeite gered, heeft Hij ons niet menigmaal onze zonden vergeven, als wij tot Hem gingen in het gebed?

Daarom laat ons voortdurend hopen op God, die zelfs zijn eigen Zoon niet voor ons gespaard heeft, opdat Hij onze hoop boven bidden en denken zou kunnen vervullen.

De grote kerkvader Augustinus, die in zijn jeugd een zeer goddeloos leven geleid had, heeft aan het eind van zijn leven de belijdenis afgelegd: "Mijn hart was onrustig in mij, totdat het rust vond in U, o God."

Augustinus kende de heerlikheid, waar onze tekst van spreekt. Zijn leven was geworden één voortdurend hopen op God. Moge dat ook eenmaal van ons gezegd worden, want dan kunnen wij instemmen met de woorden van de psalmdichter:

Bezwijkt dan ooit in bittere smart,
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed:
Mijn Rots, mijn Deel, mijn Eeuwig Goed!

A.J.B.

WAT KUNT GIJ DOEN?

Ik denk, een Christen mag overal heengaan, zeide een jonge dame, haar aankondend bezoek aan zeer twijfelachtige plaatsen van plezier, trachtend te verdedigen.

Zeker, zij kan gaan, antwoordde haar vriend: maar ik herinner mij een kleine gebeurtenis, dat de laatste zomer voorviel, toen ik met enige vrienden, gekleed in een mooie witte tabberd. Toen hare vrienden daartegen bezwaren maakten, vroeg zij aan de oude mijnwerker, die als gids zou dienen, om zijn meening.

Kan ik niet een witte tabberd onder in de mijn gaan? vroeg zij, half verergerd.

Ja, madam, antwoordde de oude man. Daar is niets dat u kan verhinderen een witte tabberd daar onder te dragen, maar het zal verschrikkelik moeite nemen om die weer boven te brengen.

Als het kruis iemand te zwaar wordt, laat hij uitkomst zoeken bij de voet van het kruis.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Julie 1920.

Waarde Neef Willem,

Kan ik in Junie u schrijven, dat het weer nog zacht, bijna zomers was, sedert dien brief is het erg veranderd. Wij hebben bitterlijk koude dagen en nog kouder nachten gehad. Rijp was bijna elke morgen dik op de grond en het water dat buiten stond was dikwijls ijs. Als ik nu zelf zo lekker onder kombaarsen op bed lag, het ik menig maal jammer gekregen met die arme mensen, die zich niet konden toemaken en met de kindertjes, die op de kouden grond soms met een paar zakken waren gedekt. Vindt ge het niet vreeselik, dat in een zo rijk gezegend land zoveel armoed en allende is? Wanneer zullen toch de Christenen eens bij elkaar gaan staan en zoeken die ellende zo niet weg te nemen, dan toch te verzachten?

Ik heb niet alleen jammer met de armen van ons volk, maar ook met de kinderen, die op de scholen leren. Niet omdat zij het ook koud krijgen, maar omdat zij de slachtoffers zijn van een aller ongelukkigst, onnationaal en verouderd school systeem. Dat arme goed wordt elk kwartaal gekweld door eén eksamen, en dat eksamen is voor hen een spook, dat hen dag en nacht voor ogen staat. Als ze 's avonds naar bed gaan, houdt dat spook hen wakker: als zij 's ochtends opstaan maakt het hun zenuwachtig, zelfs bij hun maaltijden spookt dat spook voor hen en in hen rond. Zij slapen slecht, werken met moeite, eten zonder lust, want het gevreesde eksamen staat hen altijd voor de geest, en als ze dan zes dagen eksamen hebben geschreven dan worden zij gekweld door hun onderwijzers en onderwijzeressen, die razen omdat ze zo slecht hebben geschreven, zo weinig merken gekregen, zo treurig de eer van de school en de onderwijzer hebben opgehouden.

Hoe onzinnig dat stelsel is, zal ik trachten u duidelik te maken.

De lagere scholen beginnen elk jaar ongeveer 20 Januarie; de eerste schoolterm loopt tot einde Maart; dan is er een korte vakantie tot de zesde dag van April of daaromtrent. Einde Junie, zo ongeveer 25 of 26 begint de wintervakantie, die tot 20 Julie duurt. Van daar wordt weer school gehouden tot 24 September ongeveer, om na enige dagen van rust weer het werk op te nemen van 5 of 6 Oktober tot de 10 Desember, wanneer de grote zomervakantie aanvangt.

Reken nu eens na. In het eerste kwartaal hebben zij 9 weken en 3 dagen: in het twede 10 weken en 3 dagen: in het derde 9 weken en 3 dagen; in het vierde 9 weken en 3 dagen school, dat is in het geheel 37 weken en 12 dagen, dus 38 weken en 5 dagen. Dan gaan daarvan nog Zaterdag en Zondag dus 2 x 37 of 74 dagen af, zodat geheel de leertijd is 197 uit de 365 dagen. Toegegeven nu dat het klimaat van Zuid Afrika niet toelaat, dat de kinderen meer schoolweken en schooldagen hebben, dan komen we tot deze slotsom: de helft van het jaar bijna is er geen school.

Maar wat komt daar nog bij! Elk kwartaal moeten die arme kinders eksamen schrijven, wat vijf of zes dagen vraagt. De leertijd wordt, dus nog aanmerkelik verminderd en bedraagt dus in ronde cijfers 170 dagen. Eigenlik nog minder, want het eksamen wordt gehouden de laatste volle week voor elke vakantie en als de arme kinders dan klaar geschreven hebben, zijn ze zoo moeg of zo zenuwachtig, dat de laatste dagen door hen niet meer wordt gewerkt.

Wat een tijdverlies, niet waar!

En was het nu maar alleen tijdverlies, dat veroorzaakt werd door dat ellendige eksamenstelsel, dan zou men nog kunnen zeggen: nu goed, het is na eenmaal zo. Maar behalve tijdverlies zijn er nog grotere nadelen aan dat stelsel verbonden. Het eerste is, dat er geen tijd is om goed degelik onderwijs te geven, want alles is ingericht op eksamen schrijven. De oude spreuk der Romeinen: wij leren niet voor de school, maar voor het leven, wordt in Zuid Afrika alzo gelezen: "wij leren voor de school voor het eksamen, niet voor het leven." Als een kind maar afgericht wordt op eksamen doen, dan is alles recht, dan is de school goed, de meester slim, en de ouders zijn tevreden. Of zulk een kind in de praktijk van het leven iets waard is, dat komt er niet op aan: "mijn jongen, mijn dochter heeft het eksamen gepaast." Prachtig!

Voor de onderwijzers en onderwijzeressen is dat eksamen een verbazend zware onnuttigheid. Want natuurlik al dat schriftelik werk moet worden nagelezen, punten moeten worden gegeven met rechtvaardigheid, en dat moet een gehele week lang elke avond in de school worden gedaan. Als dan ook die week voorbij is, zijn ze afgewerkt, moeg, ontbreekt de lust om weer te beginnen en verlangen ze met een onuitsprekelike begeerte naar de vakantie. Ze zijn te zenuwachtig, te rusteloos om goed werk te doen. En o wee, als een of meer kinders niet paas: Dan razen de ouders, dan wordt de meester als onbekwaam gereken en de arme onderwijzer heeft het zwaar!

Wat is de nuttigheid van zulk eksamen werk? Ik reken dat het een verbazend zwakke onderwij-

zer of onderwijzeres is, die, nadat hij of zij negen of tien weken voor dezelfde klas, aan dezelfde kinders heeft les gegeven, niet weet wat elk kind kent.

Ja, maar dat eksamen moet er gehouden worden om te weten waar een kind in de klas staat. Dit is een leelijk woord, de Engelse uitdrukking voor een nog slechter zaak. Wat is het nut er van dat een kind weet waar het staat? d.i. welk nummer het heeft op de lijst der klasse? Dit bepalen van het plaatsnummer maakt de kinders en ook de ouders of hoogmoedig, of mismoedig of jaloers.

De onderwijzers weten, kunnen weten, moeten weten, dat eksamen doen niet ieders werk is, ja, dat een kind goed kan hebben geleerd, maar bij een eksamen te zenuwachtig is, of soms ook wel eens ongesteld om drie of vijf uur lang dagen achtereen sommen te schrijven, opstellen te maken en allerlei dom, dwaze vragen te beantwoorden. Wanneer nu zo'n zoon of zo'n dochter door zenuwachtigheid slecht schrijft en in zijn eksamen dus minder punten krijgt, dan een ander kind, dat niet zo goed leerde, maar minder zenuwachtig is, dan wordt het dat misschien boven aan op de klaslijst kon staan onderaan gezet. Begrijpt men niet, dat zulk een kind mismoedig wordt, het ander hoogmoedig en dat de ouders van het eerste ontevreden zijn! Waartoe dit alles?

Wat in Europa, behalve in Engeland, dat op het gebied van onderwijs minstens een halve eeuw achter aan sukkelt, al sinds lang niet meer voor goed onderwijs gerekend wordt, n.l. het kind er niet is voor de school, maar de school voor het kind, dat is in Afrika, dat de Engelse konnektie lief heeft, nog onbekend. Bij vele onderwijzers is de eer van de school No. 1, de school moet een goede naam hebben, en die krijgt ze door te kunnen adverteren: van onze leerlingen hebben 80 of 90 of meer per 100 de eksamens "gepaast", of de kinders grondig onderwezen zijn is niet zoveel van gewicht voor hen en daarom word er altijd eksamen gehouden, opdat de kinders zullen leeren hoe zij eksamen moeten schrijven. Arme kinders, gij wordt opgeofferd aan de eer van de school, aan de grote naam van de schoolmeester, aan de dwaasheid van een ellendig eksamenstelsel.

De anders hebben aan deze ellende ook schuld. Elk jaar krijgt oom kuiermensen, die hem vertellen: Oom Sarel, mijn zoon is gepaas nommer 1 of 100 of 200 bij dit of dat eksamen; en de moeders vertellen Tante Sannie: o mijn dochter is toch zo slim—in haar eksamen het zij no. 3 in de klas gestaan.

Verscheidene malen was uw Oom bij andere mensen in huis en dan hoorde hij, dat de vader zei tegen zijn zoon: Piet werk hard, leer goed, dat jij dit jaar paas; want ik het al genoeg geld voor jou betaald, of dat de moeder roept tot haar dochter: Mieta, werk toch mijn kind, dat je op school paas: je weet, je ma wordt oud, en er is veel werk bij die huis en als jij nou klaar geleerd is, kan je je ma helpen.

Eksamen doen: paas op school, dat roepen ze allemaal in Zuid Afrika. De direkteur van Onderwijs wil met cijfers van eksamens tonen hoe goed zijn stelsel is; de inspekteur wil door eksamens bewijzen, dat hij degelik inspekteert, de meester heeft eksamen nodig, opdat hij de mensen kan laten zien hoe slim hij is en hoe goed zijn school is: en de ouders willen eksamens laten doen, want dan kunnen de kinders geld verdienen. En zo krijgen we een heel geslacht van eksamen schrijvers, met ledige koppen na verloop van een of twee jaar. Even als men een bobiaan africht om kunstjes te maken, evenzo worden de kinders afgericht om eksamen te doen.

Neef Willem, wij leven in een tijd van verenigingen en bonden anti en pro. Er is een antidrinkbond—een vereniging voor bescherming van dieren. Er is een anti-oorlog-bond—een vereniging voor Boy-Scouts of Padvinders; er is een anti-profiteering-bond, een vereniging om niet meer te kopen. Zou het niet goed wezen om ook een anti-eksamen-bond te stichten, een vereniging voor beter en degeliker onderwijs aan de kinders.

Er zijn professors, doktors, bankmeesters en schoolmeesters, knap in hun vak, een sieraad der maatschappij, die in hun eksamen meestal een droevig figuur maakten: er zijn opgeblazen hoogmoedige, onuitstaanbare mensen, die prachtig eksamen konden schrijven, even zo goed als een goed afgerichte hond kunstjes kon maken, maar die later in werkelikheid niets waard waren.

Werkelik, mijn Neef, als uw Oom niet zo oud was, ging hij nog een anti-eksamen-bond oprichten. Er zijn al zoveel verenigingen in de laatste tijd gekomen, die ene kan er ook nog wel bij.

Met vriendelike groeten,

Uw Oom,

SAREL.

DE APOSTOLIESE BROEDERS.

II.

Langzamerhand begon de beweging door Irving veroorzaakt in de kerk een sektaries verloop te nemen. Allen die zich niet bij hem voegden werden als ongelovigen geacht, zodat hij velen, die nog bij de kerk wilden blijven van zich vervreemden. Vooral nadat Irving leerde, dat het vijfvoudig ambt van apostel, profeet, Evangelist, herders en leraars (Eph. 4:11 vgl. 1 Kor. 12:28) het eeuwige fundament der kerk was, en dat sedert dit ambt uit de kerk was verdwenen, ook de Heilige Geest uit haar was weggegaan, vielen velen hem af.

Maar ook in andere opzichten toonden Irving een grote afkeer van de leerstellingen der kerk en van de inrichting der godsdienstoefeningen. Hij wilde niets weten van de predestinatie (leer der verkiezing) en ontkende ook de zondeloosheid van Christus, op grond hiervan, dat zijne moeder, ene zondige natuur had, welke ook op Hem was overgegaan. Irving ging zelfs in 1827 zover te beweren dat elke soort van zonde bij Hem tot daad werd of kon worden als behorende tot zijne natuur, welke alleen door de in Hem wonende goddelike natuur echter nooit tot openbare zonde is geworden.

Daarentegen vond zijn drijven van de nabijzijnde spoedige wederkomst van Christus overal veel aanhangers in Engeland en Schotland, daar men bij de wederkomst van Christus ook weer de openbaring der grote genade gaven der oude kerk verwachtte, n.l. de genezing der kranken, het spreken met talen.

Daar hoorde men op eens dat in Maart 1830 in een dorp in Schotland een zekere Mary Campbell die men meende, dat in het laatste stadium van tering was, onder en door de prediking van Irving van hare krankheid genezen was. Na de gehele Zondag met vasten en gebeden doorgebracht te hebben, begon zij des avonds plotseling een kwartier lang met allerlei onverstaanbare geluiden te spreken, nadat zij zich, die vroeger gedragen werd en onbekwaam om op te staan, plotseling van haar bed zich had opgericht.

Spoedig volgde daarop in April 1830 een zekere dood zieke vrouw Margaretha Campbell, die ook uren achtereen God prees en haar ontboezeming sloot met een vurig gebed voor haar broeder James opdat ook hij met de kracht der Heilige Geestes mocht worden aangedaan. Toen nu ook de volgende dag Mary Campbell van haar bed opstond, geloofde men dat niet alleen de gave van het spreken met tongen, maar ook die der genezing der ziekte weer was gekomen. Steeds kwamen er nu meerderen, die met tongen spraken o.a. de vrouw van een zekere Cardale, een profeet Taplin, een andere Baxter, die evenals een profetes juffr. Hall, later verklaarde, dat alles op zelfbeding beruste.

Irving, ofschoon zeer ingenomen met deze verschijnselen, trachtte deze openbaringen, die zeer storend waren voor zijn kerkdiensten, uit de kerk te houden en stond alleen toe: dat zij na de dienst in de konsistorie werden gehouden. Dit gelukte hem echter niet: langzamerhand werd ook hij overtuigd dat hier de H. Geest werkte en zo moest hij dan ook dat spreken met tongen en profeteeren onder de dienst toelaten. In Oktober 1831 kwam dan ook dit in zijne kerk binnen, ofschoon hij het eerst toeliet nadat hij gepredikt had. Maar de stroom was te sterk en niet meer te keeren.

Toen hij nu ook in Mei 1832 wegens ketterijen en overtreding van de kerkorde, n.l. het toelaten dat ook mannen, die geen leraars der kerk waren toeliet te spreken in de kerk, door de Schotse Synode werd afgezet, was de breuk tussen de kerk en Irving volkomen geworden. Met 800 leden verliet hij de kerk om in Oktober van dat jaar een nieuwe kerk in te gaan. Maar van dat ogenblik aan was geheel de Schotse kerkdienst uit zijne godsdienstoefeningen verdwenen. Irving zelf geraakte op de achtergrond en de nieuwe profeten, Cardale, Drummond, Taplin werden de hoofdleiders der beweging en een geheel nieuwe kerkelike organisatie werd ingevoerd.

Bitter treurig waren van Irving de gevolgen van deze afscheiding der kerk. Toen hij zich als "Engel" (Openbaring 2:1 en 60) wilde handhaven, werden zijne pogingen afgewezen: als hij overtuigd van daartoe geroepen te zijn, kerkelike handelingen wilde volbrengen, werd hij daarin belet. Telkens moest hij van de profeten allerlei vernederingen ondergaan. En toen hij eindelik door de kerkeraad zijner gemeente in de Schotse kerk van het lidmaatschap werd afgezet en daarmede ook zijn geestelik ambt verloor, word hem zelfs bij de Apostelse Broeders niet toegelaten een kind te doopen. Hij was immers geen priester meer. Hij moest wachten totdat men in Londen hem op nieuw tot priester was gewijd door een der profeten zijner gemeente in Londen. Door lichaams-lijden gekweld, door allerlei geestelike krenkingen gebroken stierf hij weinige maanden in zijn 40ste jaar, en werd in Schotland in de hoofdkerk te Glasgow begraven. Ook hij had genoeg ondervonden, dat ondank het loon is van velen, die naar hun overtui-

ging het goede zoeken voor hunne medemensen!

Na zijn dood werd de organisatie der nieuwe sekte meer en meer uitgebreid naar het voorbeeld der oude kerk zo men meende. Niet alleen had men reeds zes apostelen aangesteld, maar men begon ook de gemeente te organiseeren ten opzichte van de leer zowel als van de kerkdiensten. De profetie werd binnen bepaalde lijnen beperkt. De profeten moesten ook onderwezen worden, en dat alleen werd als profetie gerekend, wat de hoogste en eerste leiders als zodanig geliefden aan te nemen. De profetie was niet meer getuigenis van goddelike dingen, maar werd gebruikt als een werktuig om de verborgen dingen Gods aan het licht te brengen. En dat waren deze dingen die hoofdzakelik bedoelden de inrichting van de kerken, en van de dienst, zodat niet de prediking maar de aanbidding het voornaamste werd.

De inrichting van de kerk werd dan ook hoe langer zo meer ingericht naar de tabernakel onder Israël. Op een hoog platform zaten zes apostelen, achter wie zes profeten stonden, afbeelding van het Heilige der Heiligen des tabernakels. Tegenover hen de vier pilaren van het ambt, de apostelen, de profeten, de Evangelisten en de Engelen der gemeente. Lager zaten de zeven Engelen en achter hunne stoelen, de zes ouderlingen, dus 6 x 7 of 42, die voorstelden de 42 planken van de tabernakel. De andere vijf apostelen zaten afgezonderd, schuin tussen de rijen der zes apostelen en de 7 engelen met hunne oudsten, afbeelding van de vijf balken, door welke de wanden des tabernakels bij elkaar gehouden werden. Nog meer onder de Engelen, de vijf grote Evangelisten, als de pilaren aan de ingang en rondom hen de 60 Evangelisten, als de pilaren van het voorhof vertonend. In het geheel waren er dus 135 ambtsdragers. In Junie 1835 werden nog vijf apostelen benoemd, om alzo het twaalftal vol te maken.

Gedurende één jaar werden nu de apostelen onderwezen in de H. Schrift, om ze in staat te stellen de kinderen Gods uit te leiden uit de stad der ongerechtigheden, Londen. Na afloop daarvan begon men zendelingen, n.l. de twaalf apostelen uit te zenden om de 12,000 verzegelden te verzamelen. Daartoe werd de aarde onder de apostelen verdeeld, en wel als volgt:

Cardale kreeg Engeland als zijn werkkring.

Drummond, Schotland en Zwitserland.

King, Chruit, Holland en Denemarken.

Perceval, Italië.

Armstrong, Ierland en Griekenland en het Oosten.

Woodhouse, Zuid Duitsland en Oostenrijk.

Tudor, Polen en Indië.

Dalton, Frankrijk.

Carlyle, Noord Duitsland.

Sittwill, Spanje en Portugal.

William Dow, Rusland.

Mackenzie, Noorwegen en Sweden.

Waarlik aan werk ontbrak het deze apostelen niet, en aan het organisatie talent kan geen grote regelmaat worden toegeschreven. Polen en Indië liggen waarlik niet bij elkander.

EEN KREET OM HULP.

In mijn hokje voor "De Hervormer", waarin alle brieven, papieren uitknipsels uit koeranten worden bewaard, vind ik twee papiertjes, die een kreet om hulp bevatten.

1e dit:

Studenten, die de hongerdood sterven.
Ontzettende nood in Oostenrijk.

Dit is een brief geschreven door mej. Marguerite M. Kriel, reizende sekretaresse van de C.S.V. (Christelike Studenten Vereniging (?)), waarin wordt verteld hoe tienduizend mannelike en veertien honderd vrouwelike studenten aan de Universiteit te Weenen in de grootste ellende verkeeren. Vooral voor de meisjes is de ellende verschrikkelik, omdat zij daardoor aan verzoeking worden blootgesteld, waarin zij dikwijls bezwijken uit honger en gebrek.

2e. Mevr. E. Scherkopf stuurde ons een verzoek om hulp, en door ons aan alle leraars en kerkeraden voor een inrichting voor kreupelen, waar 5 of 600 ongelukkigen verpleegd worden, en die aan de ellende moeten worden prijs gegeven, omdat die inrichting zo onder schuld gebukt gaat, dat zij bankroet zal moeten gaan. Er is voor dit jaar meer dan £10,000 nodig, en Duitsland kan niet meer helpen.

3e. Is er in Afrika een vereniging onder de naam van "Redt de kinderen"—die gelden verzamelt, om Duitse kinderen van honger en dood te redden. Men weet ons te vertellen dat in Armenië, Oostenrijk, Rusland, Hongarije Polen, Duitsland, Klein Azië meer dan 5,000,000 kinderen sterven als vliegen door honger, koude uittering, ziekten als pokkies, typhus en andere kwalen, komen zij om. Men ziet in de grote dorpen vooral op de straten bijna nooit kinders van twee tot vijf jaar, omdat ze in hunne huizen liggen te sterven door gebrek aan voedsel.

VERSLAG VAN DE 11de VERGADERING VAN DE OOSTELIKE RING.

Gehouden te Vereeniging op 19 en 29 April 1920. (Copie.)

Tegenwoordig waren de predikanten Ds. Jac. van Belkum van Heidelberg, Ds. L. E. Brandt van Johannesburg, Ds. P. J. Ebersohn van Oost-Rand, en 14 ouderlingen en 12 diakenen van de 16 gemeenten die tot deze Ring behooren.

Als voorzitter van de vorige vergadering opende Ds. Jac. van Belkum met een rede naar aanleiding van 1 Cor. 3: 1-15 de vergadering, voornamelik sprekende over de vers 9, "Gods medearbeiders." Als voorzitter van de vergadering werd gekozen Ds. Jac. van Belkum, als scriba Ds. L. E. Brandt, terwijl als secundi benoemd werden Ds. P. J. Ebersohn en Ouderling P. L. Moolman.

Het verslag van de Rings Kommissie handelde o.a. over het Koomansfonds, waarbij besloten werd alle gemeenten aan te schrijven zoveel mogelik voor dit fonds te kollekteeren en de gemeenteleden te vragen zonder enige kondities hun geld te geven en zo spoedig mogelik af te dragen. Daar bleek bij sommige gemeenten misverstand te zijn over het fonds en zelfs onwilligheid het geld af te dragen aan iemand dan de Administrateur der kerk op grond dat deze door de Algemene Kerkvergadering was benoemd om alle kerkfondsen te beheeren. De Ringskommissie kreeg instrukties van de vergadering om te handelen over de grenslijnen van de gemeente Eendracht met de Kommissie van den Noordelike Ring, en van de gemeenten Krugersdorp en Vereeniging met de Kommissie van de Westelike Ring. De wenselikheid werd uitgesproken dat de gemeenten Ermelo en Chrissiesmeer als twee afzonderlike gemeenten georganizeerd zouden worden. In de kwestie van de heer C. P. S. Barnard vroeger van de gemeente Oost-Rand werd besloten hem kennis te geven, dat de Ringsvergadering het besluit van de kerkeraad van de gemeente Oost-Rand handhaafde om namelik de attestaties van hem en zijn vrouw niet aan te nemen. De Ringskommissie werd opgedragen persoonlike kerkvisitatie te houden in sommige gemeenten van de Ring. Ook over het Begemeenten werden aangemoedigd hun bijdragen voor dit fonds niet te verminderen nu het een kerkelik fonds geworden is.

De Administratie van de Kassier en het verslag van "inkomsten en uitgaven", werd goedgekeurd en aangezien er voldoende geld in de kas was, werd besloten geen bijdragen van de gemeenten te vragen voor het jaar 1920-21.

Met het oog op de reis van Ds. Prinsloo naar Humpata om de gemeente daar te bezoeken, werd voorziening gemaakt in de dienst in zijn gemeente en de konsulents gemeenten.

De vergadering handelde over de grenslijnen tussen Heidelberg en Eendracht en de voorziening in de dienst in dat gedeelte, dat vroeger aan Heidelberg behoorde en wenste bij Eendracht aan te sluiten. Aan de Ringskommissie werd opgedragen onderzoek te doen over de aanneming van een jongedochter uit de gemeente Heidelberg, die door de kerkeraad van Eendracht was aangenomen. In zake de grenslijn tussen Bethal en Trichardtsfontein, werd het werk van de Ringskommissie goedgekeurd met de bepaling dat zekere gemeenteleden, die bij Bethal wilden behoren ook hun aandeel van de schuld van Trichardtsfontein moesten medenemen en dat de Kerkeraad van Bethal verantwoordelik zou zijn voor de verdeling van die schuld. Aangezien er nog nooit een behoorlike verdeling was van de schulden aan de kerkfondsen sedert de gemeente Standerton gesplitst was, werd besloten een konferentie te houden van de kerkeraden van Standerton, Bethal, Trichardtsfontein en Eendracht te samen met de voorzitter en de scriba van de Ring en de Administrateur der kerk en Ds. Prinsloo om deze zaak te regelen.

De Ringskommissie kreeg opdracht een grens regeling voor te stellen tussen Standerton en Ermelo.

Als leden van de Ringskommissie werden gekozen Ouderling P. L. Moolman, G. J. Engelbrecht, T. P. Pretorius, en als secundi broeders A. N. Steenkamp, J. P. Visage en J. C. van Deventer.

De konsulentschappen werden geregeld zodat Ds. L. E. Brandt predikant zou zijn van Johannesburg en konsulent van Krugersdorp, Vereeniging, Heilbron en Eendracht; Ds. Ebersohn predikant van Oost-Rand en konsulent van Ermelo Dorp, Piet Retief Bethal en Johannesburg; Ds. Prinsloo predikant van Krugersdorp en konsulent van Standertonn, Volksrust, Memel en Utrecht en Heidelberg; Ds. van Belkum predikant van Heidelberg en konsulent van Trichardtsfontein, Chrissiesmeer en Oost-Rand.

Het beschrijvingspunt van Standerton, dat elke predikant elke jaar of elke twee jaar andere konsulents gemeenten moest krijgen, werd verworpen.

De volgende vergadering werd bepaald te Krugersdorp.

De Kommissie benoemd om kasboeken na te gaan, rapporteerde dat van verschillende gemeenten de kasboeken niet in orde waren en aan de scriba van de Ring werd opgedragen met de kerkeraden daar over te korrespondeeren.

De Kommissie om de registers en andere boeken na te gaan, rapporteerde dat van verschillende gemeenten de kopien van doop en lidmaat registers of niet tegenwoordig waren of niet door de kerkeraad als korrekt gecertificeerd. Besloten werd die kopien terug te sturen naar de kerkeraad om nog in orde gemaakt te worden.

De kommissie om de jaar verslagen na te gaan, leverde een uitvoerig rapport in, aan de hand waarvan de jaar verslagen in de volle vergadering behandeld werden. Voornamelik over de Zondagscholen werd uitvoerig gesproken. Uit de registers werd de volgende statistiek opgemaakt over het jaar 1919:

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.	Attes. ingek.	Vertrok.
Ermelo (Chr. Meer)	271	154	23	0	1	5	3
Ermelo (Dorp)	geen opgaven.						
Volksrust	391	203	30	3	2	?	?
Standerton	geen opgaven.						
Vrede...	49	26	4	2	0	?	?
Heidelberg	2000	850	97	37	25	?	?
Johannesburg	2097	851	136	75	11	69	26
Krugersdorp	1271	600	96	30	24	30	15
Oost-Rand	1857	785	127	50	17	63	13
Heilbron	260	109	7	4	0	2	2
Utrecht	77	43	3	6	0	4	0
Vereeniging	1028	464	57	29	1	27	4
Piet-Retief	geen opgaven.						
Memel	164	90	2	6	0	1	11
Trichardtsfontein ...	471	260	55	16	0	?	?
Eendracht	900	363	44	22	2	7	0
Bethal	279	193	33	4	0	7	0
	11115	4991	714	284	83	215	74

Met de gebruikelike dankbetuigingen ging de vergadering uiteen na twee dagen hard gewerkt te hebben in het belang van de gemeenten van de Oostelike Ring.

L. E. BRANDT,

Scriba van de Oostelike Ring.

VERSLAG VAN WESTELIKE RING.

Aan de HoogEerw. Scriba die Alg. Kerkvergadering.

HoogEerw. Heer!

De Westelike Ring der Ned. Herv. Kerk heeft dit jaar zitting gehad op 26 April te Wolmaransstad. Al de gemeenten van de Ring waren vertegenwoordigd.

De aftredende voorzitter, de predikant van Klerksdorp, laat zingen van Ps. 146:1, doet het gebed, en heet de broeders welkom.

Hij maakt melding van 't vertrek van Ds. P. J. Ebersohn naar de Oostelike Ring, en spreekt een woord ter nagedachtenis van Br. A. H. Klazinga, lid van de Ringskommissie, die op 12 Maart l.l. overleed.

Aan Ds. E. J. J. v. d. Horst van de Ned. Herv. of Ger. Kerk, alsook aan Ds. L. E. Brandt van Johannesburg, worden ereplaatsen gegeven.

Ds. v. d. Horst brengt de groeten van zijn kerk over, en wordt door de voorz. bedankt.

De predikant van Potchefstroom spreekt de openingsrede uit naar aanleiding van 1 Cor. 3:9: "Wij zijn Gods medearbeiders."

De Ringskommissie bestaat uit: Ds. J. Kuhn, voorz.; Ds. P. W. Ennis, vise-voorz.; Ds. S. Vermooten, scriba; Ds. S. J. Strijdom, vise-scriba; Br. K. N. de Kock, Pr., J. P. van Vuuren, Sec.; Br. A. J. Els, Pr., T. Maartins, Sec.; Br. W. J. Opperman, Pr, A. J. G. Oosthuizen, Sec.

De konsulentschappen worden als volgt geregeld:

De pedikant van Klerksdorp is konsulent van Potchefstroom, Zwartruggens, Wolmaransstad, Venterskroon en Bechuanaland.

De predikant van Zwartruggens is konsulent van Klerksdorp, Makwassie en Bloemhof.

De predikant van Makwassie is konsulent van Lichtenburg (met afdel.ng de la Rey).

De predikant van Potchefstroom is konsulent van Marico en Ventersdorp.

Uit het rapport van de kommissie ter nazien van de godsdienstverslagen blijkt dat er bijnâ overal vooru.tgang is. Drie der grootste gemeenten, t.w. Marico, Ventersdorp en Lichtenburg zijn vakant.

Lang werd er gesproken over de grenslijnen tussen Krugersdorp en Vereeniging enerzijds en Potchefstroom anderszijds. Ds. Brandt van de Oostelike Rring wijst op 'n besluit der Alg. Vergadering waarin de bevestiging van zekere kerkeraadsleden van Potchefstroom belet werd. en toch dienen die broeders nog op de kerkeraad. Door Potchefstroom wordt aangetoond dat dit besluit van weinig waarde is, daar de Alg. Vergadering niet op hoogte van zaken was. In dat besluit is er b.v. spraken van Br. Marx, die niet als kerkeraadslid mag dienen, terwijl er geen Marx in de kerkeraad zit. De grenslijnen zoals ze thans bestaan geven grote ontevredenheid onder de gemeenteleden die daardoor getroffen worden, en daarom vraagt Potchefstroom herziening van die lijnen.

Op voorstel Brs. Maartens-Els wordt besloten de Ringskommissies (Oostelike en Westelike) op te dragen deze zaak in orde te maken. Ds. Brandt, scriba Ostelike Ring, zal de kommissies oproepen.

Veel en lang wordt ook gesproken over 't Koomansfonds voor de kweekschool. Slechts in 4 gemeenten werd er iets gedaan. Daarom wordt besloten, dat elke predikant in zijn eigen en in zijn konsulents gemeenten zal werken voor deze zaak.

STATISTIEK.

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.	Attes. ingek.	Vertrok.
Potchefstroom	4000	1564	178	58	40	20	18
Lichtenburg...	1489	720	92	36	5	42	0
Marico	2560	1153	108	32	4	8	13
Klerksdorp	1577	702	136	28	7	7	8
Venterskroon	413	171	31	17	0	3	0
Wolmaransstad	573	313	48	16	3	13	14
Ventersdorp	1290	570	45	19	5	7	6
Bloemhof	193	106	12	10	0	0	9
Zwartruggens	1605	642	76	40	9	22	15
Bechuanaland	70	48	5	2	0	3	0
Makwassie	Geen opgaven.						
	13770	5999	731	248	73	125	83

S. VERMOOTEN, Scriba.

PERSOONLIKE ZAKEN.

Wij hebben vernomen dat de heer P. J. Venter enige maanden ziek is geweest, doch dat hij nu weer zijne studien heeft voortgezet.

Ds. P. J. Ebersohn, die in Lichtenburg reeds weer tot zijn oude kerk wilde terugkeren, na één jaar daar te hebben gearbeid, doch ter laatste ure bedankte en daarna sinds 8 Februarie arbeidde te Germiston, heeft de verzoeking niet kunnen weer staan om naar zijn oude kerk terug te gaan, en heeft de beroeping naar de Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk te Roodepoort aangenomen. Het spreekwoord, "oude liefde roest niet" schijnt telkens weer waar te worden.

Er is een bericht ingekomen van Ds. en mev. Prinsloo, dat zij op 26 Mei, na een stormachtige zeereis, doch zonder veel zeeziekte goed en wel in Humpata zijn aangekomen.

De heer S. P. Engelbrecht is op 2 Juli l.l. te Utrecht gepromoveerd tot Doctor in de Theologie. Hij is de eerste zoon onzer kerk die deze titel heeft behaald, en zijne studien geheel heeft voltooid in Holland.

Over een paar maanden mogen we hem nu zeker thuis verwachten. De kerkeraden der vakante gemeenten kunnen nu maar met hunne leden overleggen of zij hem willen beroepen.

EEN PAAR OPMERKINGEN.

Ds. P. J. Ebersohn in 1918 als predikant van de gemeente Lichtenburg naar onze kerk overgekomen; in Junie 1919 weer beroepen naar zijn vroegere kerk te de la Rey en Wolmaransstad, welke beroepingen hij aannaam, doch daarna weer afsloeg, van Lichtenburg beroepen naar onze gemeente Oost-Rand, en 7 Februarie 1920 daar bevestigd, heeft goed gevonden ons weer te verlaten, en heeft de beroeping naar de gemeente Roodepoort, Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk aangenomen.

Nu, dit is zijne zaak!

Naar aanleiding van dit feit een paar opmerzien, hoe dwaas het is, telkens leraars te beroepen uit de zusterkerk. Stond hetgeen Ds. Ebersohn gedaan heeft alleen, dan zouden we er niet over schrijven, maar in de laatste jaren zijn de gemeenten telkens zo teleurgesteld en zijn uitgebrachte beroepingen afgeslagen, ofschoon de beroepenen hadden gezegd: "beroep ons maar." Zal het nu niet om teleurstelling te voorkomen en om de eer der kerk op te houden niet beter zijn, dan we nog maar enige tijd sukkelen totdat er van onze jonge mannen klaar zijn gekomen? De heer Engelbrecht komt spoedig terug, en de heer Venter zal ook spoedig beroepbaar zijn.

Maar—de kerk oogst nu wat ze gezaaid heeft. Reeds in 1894 is in de Algemene Vergadering gepraat over de opleiding van e i g e n leraars, maar het is tot 1905 bij praten gebleven. Nu we sedert 1917 een eigen Hoogleraar hebben, is er met de opleiding begonnen—doch de gemeenteleden schijnen te denken dat alles kan gedaan worden z o n d e r g e l d. Zullen de ondervindingen der laatste jaren met leraars uit andere kerken, nu ons niet wakker schudden en ons oprichten om geld bijmekaar te maken voor 't Koomansfonds ten einde zo spoedig mogelik nog een professor te kunnen aanstellen. Af en toe wordt een mens moedeloos als hij ziet hoe Satan probeert op alle mogelik gebied de Afrikaners te verdelen en hoe hem dit ook prachtig gelukt. In onze kerk wordt nu weer gekibbeld over de vraag of 't Koomansfonds moet zijn of kweekschoolfonds, en wie het geld moet beheeren: over de inwendige zending wordt ook geschreven, omdat enkele uitdrukkingen in de kollekte-brieven niet zó zijn als men dit wenst en op die manier wordt al het werk gehinderd.

Zal nu in onze kerk door leraars, kerkeraden meer gewerkt en gebeden worden om arbeiders in de kerk. Wij hebben meer arbeiders nodig, maar hoe ze te krijgen, vanwaar de jonge mannen? Voor alle andere ambten zijn er genoeg te krijgen. Aangezien het nu de Heer alleen is die onze jonge mannen begeerig kan maken voor dat treffelik ambt, moet er ook meer worden gebeden. Evenzo is het nodig dat er bij huisbezoek en bij kerkvieringen over gesproken wordt met onze kerkleden, voornamelik met onze moeders. Wij wensen dat ook zij, als ware Hannah's hunne zonen willen geven voor de dienst der Heeren (en ook hen voorzien van de lijfrokjes, zoals die vrome zuster in Israël deed.

In onze dagen wordt overal geroepen om zelfstandigheid, ja om vrijheid. Welnu, in deze richting ligt en de vrijheid en de zelfstandigheid der kerk. Wij moeten niet meer om hulp uitzien naar andere zusterkerken. Help u zelve moet ook onze leuze worden.

v.B.

EEN KREET OM HULP.

De Redacteur van "De Hervormer" denkt terug aan de tijd doorgebracht in het kamp te Merebank van November 101—Oktober 1902, toen ook daar zovele arme kindertjes stierven door gebrek, verwaarloozing en aan zovelen in andere kampen en kort na de Britse oorlog.

Daarom doet hij een beroep op onze kinders, moeders en vaders, dat zij niet zullen vergeten hoe ook door de Duitse christenen aan ons geld en kleden gestuur zijn om de ellende te verzachten. Hij vraagt en bidt en smeekt, dat ook onze gelovige broeders iets zullen geven. Een paar shillings elk maakt spoedig een groot bedrag.

Broeders en zusters, help toch. Laat ons ook iets geven voor deze armen, deze slachtoffers van een wreede, godonteerende onchristelike politiek. Laat ons iets willen uitsparen op onze onnodige uitgaven. Zullen wij niet door b.v. een week geen suiker te gebruiken, of een stuk kleren nu net te kopen, dat niet dadelik nodig is iets van hen kunnen doen!

De Europeese winter komt nader.

Laat ons nu beginnen te helpen.

Laat ons desnodig een buitengewone kollekte houden bij onze Nachtmalen of kerkdiensten en die voor die ongelukkigen bestemmen.

De Heere lere ons iets te doen!

Alle giften opgezonden aan Ds. L. E. Brandt, 123 Julestraat, Johannesburg, of aan de Redacteur, Ds. Jac. van Belkum, Heidelberg, zullen met

blijdschap ontvangen en overgedragen worden aan de bestuurders dezer verenigingen in Zuid-Afrika en verantwoord in "De Hervormer." Doen wij dit nu eerst, dan kunnen we daarna weer in ons land reddend en helpen optreden.

JAC. VAN BELKUM,
Redacteur.

ER IS EEN GOD!

Er is een God! De hemelboog
Verkondigt mij Zijn Wezen:
Staan ik, bij dag of nacht omhoog,
Ik kan zijn naam daar lezen.
Geen volk, dat niet van Hem getuigt,
Geen stam, die niet voor Hem zich buigt,
Hem kennend of Hem zoekend.

Er is een God! Dat zegt mijn hart,
Dat predikt mijn geweten.
Een God, door Wien mijn vreugd en smart
Getrouw wordt afgemeten.
Ik zie zijn leiding in mijn lot,
En 'k vest mijn hopen nog op—God
Als me alles dreigt te ontzinken.

Er is een God! Ik voel een traan
Stil aan mijn oog ontvloeiden,
Zie ik mijn zonde en schulden aan:—
Maar 'k voel weer 't hart ontgloeiden
Bij 't vast geloof aan zijne min
Hij stort mij moed en krachten in
Waar ' anders zou bezwijken.

Er is een God. Juich, juich, mijn ziel!
Geen macht kan Hem me ontrooven,
Wie ooit tot ongeloof verviel,
Ik blijf in God gelooven.
Ik voel zijn hand, ik hoor Zijn Stem,
Niets ben of heb ik, zonder Hem,
Maar met Hem, heb ik alles.

Mevr. Hendriks.

Zeist, 4 April 1920.

Houdt Gij mijn handen beiden
Met kracht omvat,
En wil mij veilig leiden
Op 't smalle pad.
Alleen kan ik niet verder
Geen enkele tree
Neem, trouwe Ziele Herder,
Mij, arme, mee!

Mevr. Hendriks.

NUWERWETS CHRISTENDOM.

De heer Hoogenbirk, die wel eens meer treffende puntdichten maakt, schreef in Timotheüs dat dicht met scherpe punt:

"De Christenheid
in oude-tijd
Kwam saam tot bidden, spreken, horen, zingen,
De Christenheid
van onze tijd
Komt saam in toon- en zangverenigingen.

Zij vindt haar Evangelium
In 't Christelik oratorium,
Geen samenkomst wil meer gelukken,
Zo niet een zangkoor aan komt rukken.
En zo uw arbeid slagen zal
Zorg dan voor klank- en zanggeschal!
Straks zetten ze—dat lokt publiek—
De hele Bijbel op muziek.

"Zo huwt de godsdienst met de kunst",
't Kan zijn, maar ik vrees, dat bij zulk paren
Dat is geen huwelik in Gods gunst;
Een vroomheid, die slechts bloeit bij zang en spel en snaren;
Dat is wel godsdienst op zijn dunst"!

WAT WILHELMUS à BRAKEL ZEGT

Onder alle bedieningen is er geen zo heilig, voortreffelik, nuttig en noodzakelik als het Herders- en Leraarsambt in de Kerk. Die God roept, bekwaam en getrouw maakt om een bedienaar des N. Testaments te zijn, is een wonder in de wereld, een instrument in de hand Gods om verlorene zielen te behouden, de Kerk Gods te vergaderen, op te bouwen en te stellen tot Gods lof op aarde. Een ondeugende predikant is het gruwelikste en schadelikste schepsel dat de wereld draagt: hij is een schandvlek in de Kerk, een struikelblok waarover velen vallen in het eeuwig verderf, en is een oorzaak der verdoemenis veler zielen. Een getrouw dienstknecht van Christus is een sieraad in het huis zijns Gods, een licht op de kandelaar, een stad op de berg, een leidsman der blinden, een schrik voor goddelozen, een blijdschap voor de godzaligen, een trooster voor de bedroefden, een raadsman voor de verlegenen, een voorganger voor de gelovigen ten hemel; hij heeft maar een korte tijd, hij predikt maar voor weinigen, anderen verlichtende verteert hij zichzelf. Het verlies van een begenadigde leraar is onwaardeerbaar.

KERKDIENSTEN, Ds. JAC. VAN BELKUM.

18 Juli: te Heidelberg, v.m. 10.30, avond 7 uur. Dienstdoende Ouderling Br. P. T. van Zijl, Diaken J. Crowther.

24 en 25 Julie: Nachtmaal te Standerton.

1 Aug.: te Heidelberg, v.m. 10.30, avond 7 uur. Dienstdoende Ouderling Br. B. P. de Beer; Diaken N. G. J. Jacobs.

8 Aug.: te Heidelberg, v.m. 10.30, avond 7 uur. Dienstdoende Ouderling, B. J. S. Smit; Diaken B. J. H. van der Westhuijzen.

15 Aug.: te Heidelberg, v.m. 10.30; avond 7 uur.

22 Aug.: te Heidelberg, v.m. 10.30, avond 7 uur.

INGEZONDEN.

Potgietersrust, 5 Julie 1920.

Laatste week Vrijdag is onze geachte dorpsgenoot Andries Petrus Johannes de Kock met 'n geladen geweer op zeer treurige wijze aan zijn einde gekomen, buiten het dorp waar hij heen was gegaan om naar 'n wagen te gaan zien die hij wilde kopen van de heer van Zijl, die bij hem was. Bij het terugkomen reed hij n draai om 'n bokkie te skiet; van Zijl liep 'n weinig vooruit, die geladen roer wil van die kar afval, hij grijpt het bij die tromp, want die wiel het 'n stomp gekrij, die schoot gaat los, het was 'n bomkogel, gaat onder bij zijn maag in naar boven; van Zijl hoort hem naar boven roepen, hardloopt toe, ziet wat er is gebeurd, de Kock is bewusteloos; hij laaft hem met water, waarop hij bij komt, van de kar afklimt, valt op zijn knieen, doet 'n hartroerend gebed, verzoekt van Zijl hetzelfde te doen, waarna deze hem op de kar helpt en naar de naaste plaats van de heer Jacob Scholtz brengt, waar hij nog bij zijn volle verstand alles verteld, bestellingen voor zijne vrouw maakt en daarop schielik sterft. Het lijk is ingebracht, gister is hij begraven, 'n grote begrafenis was het, hij was alom bekend. Hij was 'n getrouw lid onzer kerk, lid van de bouwkommissie voor onze te bouwen kerk, waarvan hij 'n hardwerkend aandeel in nam, veel verloren we in hem, zijn plaats zal niet makkelik op te vullen zijn. We betuigen de bedroefde echtgenoot, kinderen en familie onze innige deelneming mt dit smartelik verlies. Onze gemeente verliest veel in hem.

Zijn asse ruste in vrede!

M. J. POS.

Erasmus, 25 Mei 1920.

Weleerw. Ds. J. van Belkum,
Scriba Alg. Komm. Ned. Herv. Kerk.

Weleerw Heer,

De Noordelike Ring heeft vergaderd te Pretoria op April en volgende dagen. Alle afgevaardigden waren tegenwoordig behalve van Erasmus, die door ziekte verhinderd waren de vergadering bij te wonen. Tot voorzitter werd gekozen Ds. H. D. van Broekhuyzen en tot scriba Ds. Fourie, secundi zijn Ds. A. Murray en A. J. Barger. De andere leden van de Ringskommissie zijn de brs. A. D. W. Wolmarans, J. H. Vorster, J. S. Esterhuizen.

Ds. Broekhuizen, konsulent van Erasmus en Pietersburg.

Ds. Murray, konsulent van Middelburg en Lijdenburg.

Ds. Fourie, konsulent van Roossenekal, Waterberg en Rustenburg.

Ds. Fourie, konsulent van Pretoria en Zoutpansberg.

De brieven, die naar de Alg. Komm. moesten worden gezonden over enkele besluiten, door de Ring genomen heb ik Ueerw. reeds toegezonden.

De aanvragen van de gemeentenafdelingen Machadodorp, Messina, Louis Trichardt en Duivelskloof, om als afzonderlike gemeenten te worden erkend, zijn verwezen naar de Ringskommissie ter behandeling.

Aan de Oostelike Ring is een brief gericht, om te prosteren tegen de wijze waarop hij de grenzen van de gemeente Eendracht heeft geregeld. De gemeenteverslagen zijn zoals gewoonlik behandeld en in de vergadering besproken. De Ring nam met genoegen kennis van de verbeteteringen die in de gemeenten zijn aangebracht. Alle gemeenten zijn nu uit de schuld behalve Erasmus en Pietersburg. Naar aanleiding van de kommissies die benoemd moeten worden om de boeken van de verschillende gemeente na te zien is een verzoek aan de Alg. Komm. gericht, dat in uwe handen is. Aan de minister van Verdediging is een schrijven gezonden om te protesteren, tegen het optreden van de cadets in Pretoria. Hem is verzocht geworden zijn invloed te willen gebruiken om zulke feestvieringen niet meer in de Paasdagen te doen plaatsvinden.

Het verzoek van Rooiberg om bearbeiding is ter behartiging aanbevolen aan de konsulent en kerkeraal van Waterberg.

Ook is besloten weer een schrijven van herderlike aard te richten aan alle gemeente onder

onze ring. De gemeenteverslagen zijn daarvoor nog in handen van de voorzitter, zodat ik Ueerw. de statistiek van de gemeenten niet nu kan zenden. Zodra ik ze van de voorzitter zal hebben ontvangen, zal ik ze dadelik aan U eerw. opzenden.

Omtrent de Zondagscholen van de Ring zal de Superintendent U eerw. alle inlichtingen kunnen verstrekken.

Met hoogachting en br. groeten,
Heb ik de eer te zijn,
Uw dw. dr. en br. in Christus,
H. C. M. FOURIE,
Scriba van de Noord. Ring.

Zwartruggens, 3 Julie 1920.

Aan die Redakteur van "De Hervormer."

Waarde Heer,

In die Almanak van 1919 het ek 'n beknopte verhandeling gegee oor die leer van die "Millennium" (Duisendjarige Rijk) en aangetoon, dat genoemde leer nie gerugsteun word nie deur die Heiland en Sij apostels. En ek het dit gedoen, om ons mense 'n wapen in die hand te gee teen die millennium-sieners en hulle boeke, wat sommige van ons swakker lidmate aan wankel bring, sodat hulle gevaar loop, om skipbreuk aan die geloof te lij. In plaas van w a a r d e r i n g vir die moeite, wat ek geneem het, om dit te kan doen, het daar in een van die vroeër "Hervormer"-nummers 'n skrijwe verskijn, waarin op meesteragtige wijse 'n soort van uitleg van mij gevra is oor enige duister punte vir daardie skrijwer, watter duister punte dan in mij opstel sou voorkom.

Ek het ook in hierdie geval nie afgewijs van die reël nie, wat ek mij as 'n motto gestel het: namelik, om van geskrifte, in sulk 'n gees geskrijwe, eenvoudig geen notiesie te neem nie.

Bij geleendheid van die laaste sitting van die Algemene Kommissie te Pretoria het een van die lede van genoemde kommissie mij egter op 'n mooi en beleefde manier gevra, of ek nie 'n klein uitleg sou wil skrijwe nie in "De Hervormer" oor 'n seker uitdrukking in mij millennium opstel, waffer uitdrukking deur sommige mense verkeerd verstaan word. En daarop het ek ook beloof geantwoord, dat ek heeltemaal gewillig is, om sulks te doen, waar dit mij op so'n broederlike wijse gevra word. Hierdie skrijwe is dus die gevolg daarvan. Die misverstand lê in die volgende woorde, wat gespasieer gedruk is: "Maar ik vraag toch dit: kennende nu de geschiedenis van het boek Openbaring en verder . . . . k a n u n u e e n g e l o o f a a n n e m e n, d a t z i c h a l l e e n o p d i t B i j b e l b o e k g r o n d e, e n l i j n r e c h t i n s t r i j d i s m e t d e w o o r d e n v a n d e H e e r J e z u s e n Z i j n a p o s t e l e n?" . . . . Vir mij is die betekenis van die sin volkome duidelik; maar nou verstaan ek, dat daar mense is, wat dit opvat, as sou die woorde: "e n l i j n r e c h t i n s t r i j d i s m e t d e w o o r d e n v a n d e H e e r J e z u s e n Z i j n a p o s t e l e n' betrekking hê op die boek Openbaring, sodat dan verstaan word, dat ek beweer: die boek Openbaring is in strijd met die woorde van ons Heiland en Sij apostels. Nee, ek beweer so iets nie, en kan so iets ook nie beweer nie. Genoemde woorde slaan op die woord "geloof," wat hier die leer van die millennium (Duisendjarige Rijk) verteenwoordig. En die argument is: dat die leer van die millennium in strijd is met die woorde van Kristus en sij apostels.

Om op die diskussie in te gaan oor die boek Openbaring, sal ons te lang ophou, aangesien wat in genoemde opstel daaroor gesê word, skijnbaar nie verstaan word nie, en dit dus 'n ander, splinternuwe verhandeling sal eis. Maar ek meen, dat ek die hele diskussie kan verwij, deur direk die resultaat mee te deel, namelik, d a t O p e n b a r i n g v i r m i j n e t s o e g, o u t e n t i e k G o d s w o o r d i s, a s e n i g a n d e r B i j b e l b o e k. Dis jammer, dat dit nodig was, om so'n verklaring te moet maak; aangesien dit tog vir mij lesers vooraf behoort vas te staan, dat ek, as 'n Hervormde (Gereformeerde) Evangeliedienaar, wat die Belijdenisformule onderteken het, die h e l e Bijbel, soos dit in ons Belijdenisskrifte as kanoniek voorkom, beskouw en erken as die eeuwige en onfeilbare woord van God!

Dankend vir opname.

t.t. J. KUHN.

VERBETERING.

In mijn mededeling omtrent de fondsen voor onze te bouwen kerk in "De Hervormer" van laatste maand staat 'n kleine £500 alles te zamen; dit is verkeerd, dat moet £300 zijn.

M. J. POS.

HET ZONDE BRUGGETJE.

Zeven dagen later was het Nieuwjaarsnacht. De nachtwacht liep door het dorp en over de begraafplaats. Hij keek in het open graf, dat de doodgraver in de winter altijd klaar maakte en dacht: Wie zal wel de eerste in dit nieuwe jaar wezen, die hierin neerdaalt.

Buiten langs de omheining sloop een mensen gedaante voorbij. Crispijn ging het huisje van zijn vriend binnen.

"Goed dat gij hier zijt," zeide Frans, in zulke nachten, heilig waar, begin ik altijd bang te worden." Kijk, ik heb daar lood gegoten. En wat is er uitgekomen? Daar, kijk toch eens! Hij hield zijn kameraad een stuk lood voor.

"Wat zou het dan anders zijn," lachte Crispijn, "het is een looden kogel."

"Bij mijn ziel niet, bij mijn ziel niet! Het is een doodshoofd."

"Dat kan het ook wezen."

"Daarna keken zij in het flikkerende olielichtje en zeiden niets: het scheen dat zij nadachten over hun doodshoofd.

"Maar laat mij het toch niet vergeten, ik heb een snaps bij mij," zeide Crispijn plotseling, "drink eens."

De andere nam de fles en zette die aan zijn mond.

"Nu nog eens," moedigde Crispijn zijn al te bescheiden vriend aan, en laat mij u vragen, Frans, hebt ge het al overwogen?"

"Wat?"

"Of gij in het nieuwe jaar een nieuw zak horlogie wilt hebben?"

"En wanneer dan, als wij hem afranselen?,' zo antwoordde Frans op die vraag.

"Maat," zeide Frans en greep zijn bereidwillige vriend zijn hand, "nu is het Nieuwjaarsnacht. Wij sluiten een verbond, Frans, en wij zullen in alles bijmekaar staan."

"Dat is mooi van je," antwoordde de kaarsenmaker, "het doet me groot pleizier, dat gij nog met mij kameraadschap wilt houden, ofschoon gij een soldaat van de keizer zijt. Kijk, ik heb het nooit slecht gemeend met de mensen, maar niemand kijkt naar mij om: ik moet, als gij dat niet deed, moederziel alleen mijn pad lopen. Met Juliana is het ook nog altijd een vraag. Gij zijt mij de beste, Crispijn."

De jongen was bij deze bekentenis zeer weemoedig geworden. Zij schudden elkander de hand. Dan keken zij weer in het lichtje en Crispijn zuchtte.

"Gij moet toch ook wel het een of ander zaakje hebben," zeide Frans. De andere knikte met zijn hoofd.

"Kan ik je helpen " vroeg de kaarsenmaker om terstond zijn trouw te toonen.

"Zeker, kunt ge mij helpen. Kom, drink nog eens."

"Drinken doe ik al, maar je verlaten doe ik niet."

Toen begonnen de oogen van de soldaat te schitteren.

"Frans, wilt ge mij zweren dat gij mij helpt?"

"Zweren," mompelde de andere, een eed afleggen. "Bij mijn ziel, dat zal toch wel niet nodig wezen."

"Men kan het nooit weten."

"Het valt mij nu juist in, wat Juliana eens heeft gezegd: nooit een eed afleggen, wanneer men niet weet of men die kan houden."

"Gij zijt een christen, Frans, en moet dus weten, dat de mens reeds bij de doop moet zweren. Een klein kind kan toch veel allerminst weten of het die houden kan."

"Gij hebt misschien gelijk," meende de kaarsenmaker, en het kan toch niets slechts zijn.

"Frans, kijk eens, rechtens kon ik reeds een heer zijn, en ene vrouw hebben, en toch ben ik de ongelukkigste mens op de wereld." Crispijn streek zijne hand over zijne oogen. "Gij kunt mij helpen."

"Zeg het toch, zeg het toch. Ik ben niet van die aard om u in de steek te laten! Wat kan ik dan voor u doen."

"Raad eens."

"Meer koorn helpen drapen?"

"Neen, Frans."

"Heb je een paar shillings nodig?"

"Neen, Frans."

"Moet ik voor u een meisje overhalen?"

"Neen, Frans, dat kan ik zelf wel doen!"

"Nu dan, de baas van de Bruggeplaats zijn beenen stuk slaan?"

"Neen, Frans."

"Zijn huis in brand steken?"

"Mijn huis. Neen! Verder, raad verder."

"Ik kan niet meer raden."

"Maat," fluisterde Crispijn, "gij moet mij zweren, dat gij het—maar neen toch, drink, drink—gij moet mij zweren, dat gij het aan niemand zegt."

"Bij God en bij mijn arme ziel, daarop kunt gij u verlaten."

"En dat gij mij bijstaat, en dat gij mij helpt. Steek uw hand op! Bij God en bij uwe ziel! Gij

wilt niet? Om mijnent wille niet eens de hand opsteken!"

"Als ik eenmaal voor Juliana geen eed heb afgelegd, kan ik het hier nog minder doen!"

"Ook goed, ik heb me in u vergist, gij zijt een lafaard."

De kaarsenmaker—als hij bespeurt, dat het hier om zijne "eer" handelt, vergaat horen en zien. Hij steekt zijn hand op. "Bij God en bij mijne ziel!"

Buiten in de winternacht luidt een klok. Het kerkuurwerk slaat twaalf.

(Wordt vervolgd.)

VERSLAG VAN DE ADMINISTRATEUR OVER JUNIE 1920.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Alg. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Wolmaransstad ...	8	1	10			
				8	1	10
Theol. Kw. Sch. Bijdragen:						
Gem. Wolmaransstad ...	21	18	8			
S. P. M. Mulder...	0	5	0			
A. Wessels	1	17	6			
				24	1	2
Huishuur Ds. Cd.:						
Gem. Wolmaransstad ...	1	13	0			
				1	13	0
Wed. Fonds. Verbanden:						
B. Spraggon...	250	0	0			
F. Tredoux	60	0	0			
				310	0	0
Wed. Fonds. Interest:						
C. A. v. d. Plas..	6	0	0			
B. Spraggon...	38	0	0			
S. Hugo	4	7	6			
Gem. Oostrand	12	15	0			
				61	2	6
Inw. Zending				4	0	0
Almanakken				2	13	6
Preekbundels				5	13	0
Vormen...				0	1	0
Wetten...				0	6	0
Hervormer. Intekenaars...				4	17	6
				£422	9	6

H. J. L. Th. ROORDA,
Administrateur.

MELAATSEN.

Reeds verantwoord 15 Mei 1920	£168	14	0
Ingekomen:			
Johannesburg	5	8	6
Dullstroom	3	5	7
Venterskroon (Ouderling Grobler) ...	6	10	0
Piet Retief	1	16	1
Mamel	1	4	6
	£186	18	2

Aan de gevers, en ook de kerkeraden die kollekteerden hartelik dank.

INWENDIGE ZENDING.

Reeds verantwoord 15 Junie 1920 ...	£31	10	7
Ingekomen tot 30 Junie:			
Br. P. L. Moolman	2	0	0
Br. G. J. Swarts	2	5	6
Br. J. P. Cronje	1	0	0
Br. W. P. Viljoen	1	6	6
Br. J. P. Coetzee (Johannesburg) ...	1	0	0
S. L. Buitendag (Johannesburg) ...	1	6	6
A. T. Scholtz (Johannesburg)	1	10	6
E. E. Meier (Stonehenge)	1	0	0
	£42	19	7

Wij blijven allen, die bijdragen hebben gezonden en gekollekteerd hartelik dankbaar voor hun gift en hun werk.

Toch wij hopen dat onze leraars en ouderlingen in deze zaak meer gaan doen. Wij bidden "Uw koningrijk kome", maar dan moeten wij ook van die komst werken.

VAN BELKUM,
Scriba-Kassier.

MEDEDELINGEN van de ADMINISTRATEUR.

Advertenties.—Als onze lezers familieberichten in "De Hervormer" willen plaatsen, zoals Geboorte, Huwelik en Sterfgeval, dan kunnen zij die direkt sturen aan: De HERVORMER, Bus 389, Pretoria. Ook het geld voor de advertentie wordt daar ontvangen.

Hervormer.—Intekengeld.—De rekeningen zijn op de eerste van deze maand uitgezonden en enkele werden ook reeds betaald. Het gehele bedrag verschuldigd is echter ruim £280, en vele intekenaars hebben nog nooit betaald. Indien zij niet voor het einde der maand Julie betalen, zullen wij de toezending moeten stoppen.

Almanakken.—Ook de rekeningen voor de Almanakken zijn deze maand uitgezonden. Reeds vroeger zond ik daarvoor rekeningen, maar het schijnt dat de meeste mensen denken dat zij de Almanakken niet behoeven te betalen, ten minste ontvang ik maar heel weinig antwoord en al mijn werk is voor niet. Ik vertrouw dat dit maal de meesten hun schuld zullen afdoen.

Wetten en Notulen.—De prijs is 2/- per stuk. Zij worden op aanvraag postvrij door de Administrateur toegezonden.

De **Prekenbundel** (een verzameling van Preken van de verschillende predikanten der Hervormde Kerk) is nu verkrijgbaar bij de Administrateur tegen 7/6 per stuk postvrij.

Schulden der Gemeenten.—Willen de Kerkeraden hieraan hun aandacht geven? De fondsen lijden grote schade doordat de gemeenten hunne achterstallige schulden van jaren niet afbetalen. Het is onmogelik op deze wijze voort te gaan als men bedenkt dat het Algemene Fonds amper geen shilling in kas heeft, terwijl het duizende ponden te vorderen heeft.

DOODBERICHT.

Het heeft de Heer van Leven en Dood, behaagt tot Zich op te roepen op Dinsdag morgen, 22 Junie 1920, om vier uur uit het Pietersburg Hospitaal, na n smartelik lijden, onze zeer geliefde echtgenoot, vader, zoon en broeder,

ALWIJN JOHANNES SMIT,

in den ouderdom van 32 jaren 7 maanden en 29 dagen. Diep betreurd door ons allen.

M. S. SMIT, geb. Storm, echtgenote.
C. A. SMIT, zoontje.
A. J. SMIT, vader.
G. SMIT en echtgenote, broer en zuster.
P. W. SMIT en echtgenote, broer en zuster.
C. P. J. SMIT, broer, alle wonende ter plaatse Schuurmanshoogte, p.k. Sterkwater, via Potgietersrust.
H. A. P. SMIT, Pietersburg.

De begrafenis vond plaats te Potgietersrust op Woensdag, 23 Junie 1920. Alle vrienden en belangstellenden worden hartelik bedankt, voor de hulp verleend gedurende de ziekte en bij de begrafenis.

Potgieterust, 24 Junie 1920.

DOODBERICHT.

Het heeft de Heer van Leven en Dood behaagt om op Vrijdag, 2 Julie, door de onverbiddelike dood tot zich op te roepen mijn innige geliefde echtgenoot, en der kinderen lieve vader

ANDRIES PETRUS JOHANNES DE KOCK,

in de jeugdige ouderdom van 40 jaren en 2 dagen, zijnde geboren op 30 Junie 1880.

Op n treurige wijze is hij aan zijn einde gekomen door s morgens om 8 uur met zijn eigen geweer geschiet te zijn op 'n kar in 't veld, bleef hij tot zijn volle bewustzijn 's namiddags om 5 uur toen hij de laatste adem uitblies, maar hoe zwaar, hoe moeielik mij deze weg ook zij, het is mij een troost te weten, dat hij bewust was dat zijn einde daar was, bereid was heen te gaan om zijn Heiland te ontmoeten, na alle nodige schikkingen voor mij en de kinders te hebben gedaan.

Hij is Zondag namiddag hier op t dorp begraven om 4 uur.

Hartelik bedank ik alle familie en vrienden die mij zo trouw in deze hebben geholpen, vooral de heer Jan. van Zijl, die met hem was, de heer Jacob Scholtz en echtgenoote van de plaats Volop, waar hij in hun huis is gestorven.

De bedroefde echtgenoote,

JOHANNA HELENA PETRONELLA DE KOCK,
geboren van Wijngaarden.

Kinderen:

JOHANNES JACOBUS DE KOCK.
JACOBUS JOHANNES DE KOCK.
JOHANNA HELENA PETRONELLA DE KOCK.
ANDRIES PETRUS JOHANNES DE KOCK.

De onophoudelike kuch-hoest 's nachts, die zo dikwels bij kinderen aangetroffen wordt, maakt het kind ziek en is hinderlik voor de ouders. Aan deze toestand kan onmiddelik een einde worden gemaakt door het gebruik van een dosis van Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel. Neemt nog heden de proef. Dit middel brengt altijd genezing!!

Elders in deze uitgave verschijnt een advertentie van de welbekende firma R. Muller, Postbus 133, Kaapstad, en verzoeken wij lezers nauwkeurig deze te lezen en wanneer een gratis katalogus of inlichtingen worden gevraagd, vergeet dan toch niet "De Hervormer" te noemen.

De koude lucht doet de kanalen van de keel ineen krimpen en de personen die aan Bronchitis of Luchtpijp-ontsteking lijden worden bijna door het opeengehoopte slijm verstikt. Een dosis van Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel ontruimt de luchtpijpen en brengt onmiddelik verlichting. Koopt dit middel nog heden, eer het te laat is.

UIT ANDERE BLADEN.
TER OVERWEGING OOK IN TRANSVAAL.

Of neef en nicht met elkander mogen trouwen. Ik ben met dat onderwerp tamelik onbekend doch een vriend van mij bezorgde mij onderstaand uittreksel uit Schrenk "Ueber das Heiraten":

Wij hebben in de H. Schrift bepaalde voorschriften tegen het huwelik tussen famieleden, nml. Levit. 18:6—18; boven deze geboden uit kunnen wij gene wetten maken, welke voor het geweten bindend zijn. Daarentegen geeft God ons in de ervaring toch menig waarschuwend voorbeeld, waarop een teeder geweten behoort acht te geven. Vaak komt het voor, dat kinderen uit zulke echtverbintenissen lichamelik en geestelik zwak, ja, onnoozel zijn.

Een predikant verklaarde mij uit zijne ervaring het volgende: "Ik kan zulk een huwelik niet afraden, want ik zelf ging ook zulk een huwelik aan en was zeer gelukkig met mijn vrouw. Echter moet ik bemerken, dat mijn eerste kind onnoozel en het tweede kind zwak is."

Natuurlike, slechte gevolgen zijn ook een sprake Gods: wie ooren heeft om te horen, die merke daarop; zij wijzen heen op een natuurwet, die niet immer straffeloos wordt overtreden."—"Soeklicht."

UIT ANDERE BLADEN.
Vakatures.

Het aantal vakatures in de Gereformeerde kerken van Nederland is schrikbarend groot. Volgens het jaarboek voor 1920 zijn er 213 vakatures. Wanneer men aanneemt dat er ongeveer 50 gemeenten te klein en te zwak zijn om een eigen die naar des Woords te onderhouden, dan blijven er nog 163 vakature predikants-plaatsen over. En dan in 713 gemeenten. Ongeveer één plaats van de vier is onbezet.

Het Kerkblad.

DRINGEND VERZOEK
Om onverkochte ALMANAKKEN dadelik terug te zenden aan de Administrateur, Bus 444, Johannesburg.

VERZOEK AAN ONZE LEZERS.

De vele lezers van "De Hervormer" kunnen ons zeer helpen door er toch een vaste gewoonte van te maken bij het schrijven op advertenties de naam van "De Hervormer" noemen.

Immers dan weten adverteerders uit welke bron de aanvrage komt en kunnen zij zien dat het adverteren resultaat heeft, waardoor zij langer zullen adverteren, hetwelk ons kerkblad ten goede komt.
